

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.42.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 14699 Pana Posła Roberta Warwasa wraz z grupą posłów, w sprawie wprowadzenia mechanizmu waloryzacji czternastej emerytury, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Warunki nabycia prawa do tzw. 14 emerytury oraz zasady jej corocznej wypłaty określone zostały ustawą z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. z 2025 r. poz. 183).

Mając na uwadze socjalny charakter tego świadczenia i fakt jego skierowania do osób najbardziej potrzebujących, w ustawie ustanowiony został próg (2900 zł), do poziomu którego kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłacane jest w wysokości najniższej emerytury. Kierując się potrzebą objęcia wsparciem możliwie szerokiego kręgu uprawnionych, ustawodawca wprowadził rozwiązanie, zgodnie z którym powyżej wskazanego progu stosowana jest zasada „złotówka za złotówkę”. Kwota 14 emerytury zależy zatem od wysokości wypłacanego świadczenia podstawowego (sumy świadczeń w zbiegu). Minimalna kwota 14 emerytury to 50 zł, co racjonalizuje system wsparcia oraz ogranicza wypłaty o charakterze symbolicznym, przy zachowaniu proporcjonalności przyznawanej pomocy.

Jak dotąd, zarówno warunki nabycia prawa do kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego, jak i zasady jego wypłaty, określone ustawą z dnia 26 maja 2023 r., nie podlegały zmianom.

Prace legislacyjne nad rządowym projektem ustawy w zakresie corocznej wypłaty 14 emerytury prowadzone były w Parlamencie w okresie od 17 maja 2023 r. (wpływ projektu do Sejmu druk nr 3240) do 11 lipca 2023 r. (przekazanie ustawy do podpisu Prezydenta). Regulacja ta została poparta przez posłów z Prawa i Sprawiedliwości (PiS), w tym przez autorów niniejszej interpelacji, tj. Roberta Warwasa, Janusza Kowalskiego, Piotra Króla i Marka Wesolego.

Należy zauważyć, że proces legislacyjny ustawy na poziomie prac parlamentarnych stanowi właściwe i przewidziane prawem forum do zgłaszania przez posłów i senatorów propozycji zmian, uwag oraz postulatów – również tych podniesionych w treści interpelacji. Na każdym etapie prac istniała możliwość formułowania i wnoszenia poprawek legislacyjnych, które mogły prowadzić do modyfikacji projektowanych rozwiązań, a tym samym do bezpośredniego uwzględnienia zgłaszanych postulatów w ostatecznym kształcie aktu prawnego.

Co więcej, uchwała Senatu z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (druk nr 3388) wprowadzała poprawki do ustawy, mające na celu podwyższenie kryterium dochodowego

z 2900 zł do 120% wysokości przeciętnej emerytury obowiązującej od 1 marca 2023 r.¹ wskazując, że pozostawienie progu na obowiązującym poziomie stanowi przeszkodę dla realnej pomocy finansowej dla uprawnionych. Rok 2023 r. miał być pierwszym rokiem wypłaty 14 emerytury, w którym kryterium dochodowe było niższe od kwoty przeciętnej emerytury (wynoszącej od 1 marca 2023 r. 2918, 16 zł)².

Poprawka Senatu nie została przyjęta w toku dalszych prac parlamentarnych, ponieważ odrzucono ją w głosowaniu sejmowym głosami posłów reprezentujących ugrupowanie tworzące w tamtym okresie większość rządową, w tym również głosami wskazanych wcześniej autorów interpelacji.

Tym samym, postulat podwyższenia progu dochodowego, o którym mowa w interpelacji, mógł zostać rozważony przez posłów Prawa i Sprawiedliwości na etapie prac parlamentarnych nad ustawą regulującą zasady corocznej wypłaty 14 emerytury, co nie zostało wówczas uczynione, a jest przez nich podnoszone dzisiaj, bez uwzględnienia aktualnych korzystnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz wprowadzonych przez obecny rząd dodatkowych form pomocy dla seniorów.

Chciałbym również zwrócić uwagę, że powiązanie 14 emerytury z kwotą najniższej emerytury gwarantowanej przez państwo oznacza coroczną waloryzację tej kwoty, a zatem jej wzrost co najmniej o wskaźnik inflacji. Wynika to z konstrukcji wskaźnika waloryzacji świadczeń, który odpowiada średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym, zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Waloryzacja jest odpowiedzią na spadek siły nabywczej pieniądza, spowodowany głównie przez inflację. Jej celem jest urealnienie wartości wypłacanych świadczeń w odniesieniu do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, dostosowując w sposób ciągły wartość wypłacanych świadczeń do zmian cen. Jednocześnie w sytuacji wzrostu gospodarczego uzasadnione jest zwiększanie wskaźnika waloryzacji o część realnego wzrostu wynagrodzeń. W 2026 r. waloryzacja świadczeń, w tym najniższej emerytury, zostanie przeprowadzona od 1 marca przy zastosowaniu wskaźnika na poziomie 105,3%³. Oznacza to, że kwota 14 emerytury w 2026 r. wyniesie 1978,49 zł i będzie wyższa o 99,58 zł w porównaniu do roku poprzedniego. Tzw. 14 emerytura zostanie wypłacona (w pełnej lub częściowej wysokości) osobom, których świadczenie (suma świadczeń) nie przekroczy kwoty 4 828,49 zł brutto.

Przechodząc do kwestii tzw. renty wdowiej⁴ w kontekście 14 emerytury, uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym - w razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia (wymienionego enumeratywnie w art. 2 ustawy) przy ustalaniu prawa do 14 emerytury i jej wysokości przyjmowana jest suma wypłacanych świadczeń. Osobie uprawnionej przysługuje jedno dodatkowe świadczenie.

---

¹ Tj. do kwoty 3 501,79 zł.

² Wypłata 14 emerytury z założenia miała być działaniem doraźnym, zastosowanym w 2021 r. Jednak z uwagi na znaczny wzrost cen rząd podjął decyzję o wypłacie tego świadczenia również w 2022 r. W pierwszych dwóch latach obowiązywania regulacji, kryterium dochodowe ustalone na poziomie 2900 zł nie przekraczało wysokości przeciętnej emerytury (w 2021 r. przeciętna emerytura wynosiła 2 375,65 zł, a w 2022 r. - 2 541,95 zł).

³ Do wskaźnika waloryzacji przyjęto średnioroczny wskaźnik wzrostu towarów i usług konsumpcyjnych dla emerytów i rencistów w 2025 r., tj. 104,2% i 20% realnego wzrostu wynagrodzeń w 2025 r., tj. 1,1.

⁴ Renta wdowia została wprowadzona ustawą z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243).

Renta wdowia stanowi nowe prawo do zbiegu. Jej kwota wpływa na wysokość wypłaconej kwoty 14 emerytury, natomiast kwota otrzymanej w danym roku 14 emerytury nie ogranicza prawa do renty wdowiej i nie ma wpływu na jej wysokość.

Trzeba przy tym podkreślić, że mechanizm łącznego pobierania emerytury i renty rodzinnej na zasadzie renty wdowiej jest w każdym przypadku rozwiązaniem korzystnym dla świadczeniobiorcy. Nawet jeśli renta wdowia zmniejszy 14 emeryturę, to miesięczny dochód z jej wypłaty może być wyższy niż korzyść z 14 emerytury. Co istotne, renta wdowia jest wypłacana miesięcznie, a 14 emerytura tylko raz w roku. Oznacza to, że świadczeniobiorca nie może finansowo stracić na tym mechanizmie, a w dłuższej perspektywie – ze względu na waloryzację oraz fakt, że od 2027 r. drugie świadczenie w zbiegu będzie mogło być pobierane w wysokości 25% (a nie 15%, jak obecnie) – może jedynie na nim zyskać.

Należy również wskazać, że wydatki na 14 emeryturę w ostatnich latach utrzymują się na wysokim poziomie kilkunastu miliardów złotych rocznie, co znajduje potwierdzenie także w prognozach ujętych w ustawie budżetowej na rok 2026 (ok. 11,5 mld zł). Mając na uwadze coroczny waloryzacyjny wzrost kwoty kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego należy oczekiwać, że wydatki na to świadczenie będą z roku na rok coraz wyższe. Dowodzi to, że omawiane świadczenie ma charakter trwałego elementu systemu wsparcia osób starszych i będzie nadal odgrywać istotną rolę w poprawie sytuacji dochodowej emerytów i rencistów. Tym samym 14 emerytura stanowi – i w przyszłości dalej będzie stanowić – znaczące wsparcie finansowe dla tej grupy świadczeniobiorców, również w perspektywie wskazanych w interpelacji najbliższych pięciu lat.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/